

*Vereniging van
Vrienden van het Gooi*

Jaarverslag 2012

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Inleiding	3
2. Reguliere belangenbehartiging	3
2.1. Agenda Groen provincie Noord-Holland	4
2.2. Structuurvisie Hilversum	5
2.3. Groenbeleidsplan Hilversum	5
2.4. Vliegveld Hilversum	6
2.5. Masterplan Anna's Hoeve	6
2.6. Mogelijke verkoop Vestingwerken Naarden	6
2.7. Schootsvelden van de vesting Naarden	6
2.8. Crailo	7
2.9. Jachthaven Blaricum	7
2.10. Hockeyveld Kocherbos Muiden	8
3. Incidentele activiteiten	8
3.1. Lezingen	8
3.2. Goois Natuurreservaat 80 jaar	8
3.3. Leergang Gooi-o-logie	8
3.4. Van 'Infoschuur GNR' naar 'Infoschuur 't Gooi'	9
3.5. Geopark initiatief	9
3.6. Emil Ludenpenning	10
4. Publicitaire activiteiten	10
4.1. Tijdschrift	10
4.2. Website	10
4.3. Ledenbestand en PR	11
5. Bestuur en organisatie	11
5.1. Bestuur en commissies	11
5.2. Algemene Ledenvergadering 2012	11
5.3. Kenniscentrum	12
5.4. Samenwerking en contacten	13

1. Inleiding

Ook in 2012 is door de Vereniging van Vrienden van Het Gooi (VVG) actief ingespeeld op kansen en bedreigingen die zich voordeden op het gebied van ruimtelijke ordening en milieubeheer. Dit in lijn met het doel van de vereniging: "zowel in het landelijk als in het stedelijk gebied, het eigen karakter van het Gooi en omstreken zo goed mogelijk te bewaren en een goed natuurbeheer te bevorderen¹."

De visie van waaruit dit werk wordt gedaan, is verwoord in de manifesten van de VVG, uitgebracht in 2001 en 2005², in het in 2010 door de VVG uitgegeven boekje 'Te Gooi, te grabbel en ten goede – Over welvaart, welzijn en welbevinden in het Gooi'³ en in het manifest 'De Toekomst van de Gooise Natuur', uitgesproken door de deelnemers van een bestuurlijke conferentie op 2 december 2011 (gehouden op initiatief van de VVG in nauwe samenwerking met Goois Natuurreservaat (GNR) en met inzet van de Stichting Steun GNR, Stichting Tussen Vecht en Eem en het Gewest Gooi en Vechtstreek).

Richtinggevend voor de VVG is wat prof. A. Heertje in zijn voorwoord bij 'Te Gooi, te grabbel en ten goede' stelt: "Het wordt tijd dat ook het Gooi participeert in de wereldwijde beweging naar een kwalitatief hoogwaardige, duurzame economische ontwikkeling, die de kwaliteit van het bestaan van mensen van nu en straks tot uitgangspunt heeft en derhalve behoudt wat ons nog rest aan natuur, milieu, leefbaarheid en cultuur."

Dit jaarverslag geeft achtereenvolgens:

- een beschrijving van onderwerpen die in 2012 aandacht vroegen in het kader van de reguliere belangenbehartiging (hoofdstuk 2),
- een overzicht van incidentele activiteiten (hoofdstuk 3),
- een overzicht van publicitaire activiteiten (hoofdstuk 4),
- informatie over bestuur en organisatie (hoofdstuk 5).

2. Reguliere belangenbehartiging

In dit hoofdstuk worden tien onderwerpen beschreven, waarmee de VVG zich in 2012 intensief heeft bezig gehouden in het kader van de reguliere belangenbehartiging. Het betreft:

- de Nieuwe Agenda Groen van de provincie Noord-Holland,
- de Structuurvisie van de gemeente Hilversum,
- het Groenbeleidsplan van de gemeente Hilversum,
- de ontwikkelingen m.b.t. het vliegveld Hilversum,
- de ontwikkelingen rond Anna's Hoeve,
- de mogelijke verkoop van de Vestingwerken in Naarden,
- het behoud van de schootsvelden in Naarden,
- ontwikkelingen in Crailo,
- de jachthaven bij de Stichtse Brug in Blaricum,
- hockeyvelden bij het Kocherbos in Muiden.

¹ Art. 2 van de Statuten van de vereniging

² zie www.vriendenvanhetgooi.nl, onder 'wat willen wij'

³ ISBN: 978-90-8942-006-0

Opgemerkt wordt dat het hier vaak gaat om ontwikkelingen en procedures die langer dan één jaar lopen en succes (of gebrek daaraan) wordt vaak pas in de loop der jaren zichtbaar.

2.1. Agenda Groen provincie Noord-Holland

De provincie Noord-Holland (NH) heeft begin 2012 haar beleidsambities voor het landelijk gebied neergelegd in de Agenda Groen. Daarbij gaat het over natuur, landschap, landbouw, recreatie en cultuurhistorie. De aanleiding om de ambities bij te stellen was vooral gelegen in de dramatische bezuinigen op het natuurbeleid van het vorige kabinet, gekoppeld aan volledige decentralisatie van deze taken naar de provincies. De provincie NH had al in 2011 de Ecologische Hoofdstructuur (EHS)⁴ herijkt - dus al voor de bezuinigingen. De restantopgave voor NH is daardoor overzichtelijk. Dat geldt met name voor het Gooi omdat dit gebied, het meest noordelijke deel van de Utrechtse Heuvelrug, vooral uit bestaande natuur bestaat. De VVG heeft begin 2012 deelgenomen aan de bestuurlijke conferentie over deze beleidsnota en medio 2012 een inspraakreactie gegeven op de Agenda Groen. Deze reactie bevatte vier hoofdpunten:

1. Een pleidooi om de beschermde status van de Natuurbeschermingswet (Nb-wet) voor 13 gebieden van het GNR te behouden door invloed uit te oefenen op de nieuwe Natuurwet van het vorige kabinet. Gelet op hoge stedelijke druk, zal alleen de bescherming van de ruimtelijke ordening niet genoeg zijn. In het regeerakkoord van het kabinet-Rutte II lijkt er weer ruimte voor behoud van de Nb-wet.
2. Een pleidooi voor steun van de provincie in het streven naar status Nationaal Park voor de hele Heuvelrug, inclusief het Gooi, zeker als Nb-wetbescherming zou verdwijnen. De provincie stelt zich zeer formeel op en wacht een officieel verzoek af.
3. Zorg over het beheer van de bestaande natuurgebieden, gelet op de grote bezuinigingen. De VVG bepleit in dat verband prioriteit te geven aan het beheer van bestaande natuur en heeft aangeboden om te zoeken naar aanvullende regionale financiering en versterking van de inzet van vrijwilligers.
4. Grote zorg over de voorstellen van de provincie t.a.v. de financiering en gewenste wijze van organiseren van het GNR. De provincie wil meer afstand van het GNR en wil af van de open einde financiering. Ook is vanuit de provincie verlaging van de provinciale bijdrage aangekondigd. De provincie denkt inzake de organisatie aan een opsplitsing waarbij de uitvoeringsorganisatie (de boswachters, etc.) wordt ondergebracht bij een recreatieschap omdat dat efficiencywinst zou kunnen opleveren. Welke winst is overigens niet duidelijk. Het beleidsdeel blijft dan in Het Gooi achter, onder aansturing van het bestuur met als participanten de Gooise gemeenten. De VVG heeft zich fel tegen deze constructie uitgesproken vooral omdat daarmee de regionale en historische worteling van het GNR in Het Gooi in gevaar komt. De reactie van de VVG is ook naar de participanten in het GNR gestuurd en deze hebben daarop allen naar de provincie gereageerd met steun voor het standpunt van de VVG en bovendien impliciet aangegeven dat zij hun financiering overeind willen houden. Heel belangrijk in deze moeilijke tijden! De provincie heeft aangegeven als participant hierin haar eigen positie te willen blijven innemen, onafhankelijk van andere participanten. Definitieve uitspraken over het GNR heeft de provincie nog niet gedaan. De VVG wil in 2013 de reactie van de Goois participanten aangrijpen om te komen tot een gezamenlijke Gooise strategie in de richting van de provincie.

⁴ Ecologische Hoofdstructuur: "stelsel van natuurgebieden van internationaal of nationaal belang dat strekt tot de veiligstelling van ecosystemen met de daarbij behorende soorten" (Besluit algemene regels ruimtelijke ordening, art. 2.10.1).

2.2. Structuurvisie Hilversum

In het najaar van 2012 presenteerde de gemeente Hilversum de Structuurvisie 2030. Een belangrijk ruimtelijke-orderingsstuk waarin de hoofdlijnen voor het beleid tot 2030 zijn opgenomen. De VVG heeft, mede dankzij inzet vanuit ons Kenniscentrum, uitgebreid inhoudelijk gereageerd.

Belangrijke onderwerpen voor de VVG in onze inspraakreactie waren en zijn met name mogelijke baanverharding van Vliegveld Hilversum (zie ook hieronder) en de Zuiderheideweg, die vrij plotseling weer opdook in de Structuurvisie. Deze wegverbinding van de N201 ten zuiden van Hilversum naar de A27 duikt al tientallen jaren van tijd tot tijd op en dat gebeurde nu weer opnieuw. Daarbij liep een deel van het tracé bij de A27 dwars door het Dassenveld!

Andere onderwerpen waar de VVG in haar inspraakreactie aandacht voor vroeg, waren de onduidelijke juridische status van de Structuurvisie, een aantal gebiedsontwikkelingen in het buitengebied, het Raabos ten zuiden van Hilversum dat ten onrechte binnen de stedelijke contour werd gebracht, behoud en versterking van het fiets- en busnetwerk en behoud van het zogenoemde piramidemodel, dat hoogbouw aan de randen van de stad uitsluit (en zo de zichtbaarheid van bebouwing vanuit de omliggende natuurgebieden voorkomt).

Wat de gemeente gaat doen met de punten van de VVG zal in 2013 blijken. Wel is, na de nodige ophef en protesten, door een ruime meerderheid in de Hilversumse gemeenteraad gelukkig al aangegeven dat men de Zuiderheideweg (opnieuw en nog steeds) afwijst.

2.3. Groenbeleidsplan Hilversum

Een werkgroep, samengesteld uit Hilversumse leden van het Kenniscentrum, heeft een zienswijze op het concept Groenbeleidsplan van de gemeente Hilversum opgesteld. Deze werkgroep volgt de ontwikkelingen inzake het Groenbeleidsplan en aanverwante onderwerpen actief. (Zie ook het Tijdschrift, jaargang 17 (2012), nummer 3, pagina 105.)

De VVG kan zich zeer wel vinden in de speerpunten die in het Groenbeleidsplan worden genoemd:

- vastleggen van het groenbeleid en streefbeelden;
- behoud en versterking van de natuurgebieden in het buitengebied;
- verbeteren van de samenhang tussen stadsrand en buitengebied;
- inzetten op kwaliteit en beleving van het groen in de stad;
- mensen betrekken bij groen ;
- profileren van Hilversum als een groene stad.

De VVG heeft het volgende onder aandacht van de gemeente gebracht:

- een nulmeting van de aanwezige natuurwaarden heeft veruit de voorkeur boven een natuurwaardenverwachtingenkaart;
- het aanstellen van een stadsecoloog wordt wenselijk gevonden onder ander om verstening van het stedelijk gebied (denk aan voortuinen) tegen te gaan;
- goed moet in het oog gehouden worden hoe bestaande en nieuwe bebouwing aansluiten bij de (natuurlijke/landschappelijke) omgeving;
- het vastleggen van natuurcompensatie en de financiën daarvoor (b.v. groenfondsen) is nodig als toch toestemming wordt verkregen om buiten het Bestaand Bebouwd Gebied te bouwen;
- het is onwenselijk is om op bijdragen aan het GNR te bezuinigen;
- het opnemen in het beleidsplan van natuur- en milieueducatie van de jeugd;
- bij alles dient rekening gehouden te worden met de vitale maar ook de beleefbare en functionele (en economische) kracht van natuur en landschap.

2.4. Vliegveld Hilversum

In het najaar van 2012 verraste het Hilversumse college van B&W vriend en vijand met een voorstel om één van de start- en landingsbanen (plus een taxibaan) van Vliegveld Hilversum te asfalteren. Dit nadat de gemeenteraad in 2010 nog expliciet had uitgesproken geen enkele vorm van baanverharding toe te staan. Het nieuwe collegevoorstel tot verharding werd mede gedaan op verzoek van de provincie en van de gemeente Wijdmeren, vanwege de te bouwen nieuwbouwwijk Ter Sype die deels onder de huidige veiligheids- en geluidscontouren van het vliegveld ligt.

Het voorstel lokte al snel een storm van protesten uit. Mede omdat de commissie, waarin alle betrokkenen (waaronder de natuur- en milieubeweging) gezamenlijk ontwikkelingen m.b.t. het vliegveld bespreken, door veranderde Haagse wetgeving tijdelijk afwezig was. De VVG heeft op dit dossier nauw samengewerkt met tal van andere organisaties, zoals Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, de Milieufederatie Noord-Holland, de Natuur en Milieufederatie Utrecht, en bewonersgroepen. We hebben onze bezwaren uitgebreid verwoord in een brief aan de provincie (het bevoegd gezag voor het vliegveld) en aan de gemeente Hilversum en hebben de bewonersgroep 'Geen Herrie op de Hei' ondersteund. Alle protesten en commotie leidden er toe dat de gemeenteraad begin januari 2013 vrijwel unaniem een motie aannam waarin (opnieuw) elke vorm van baanverharding van het vliegveld werd uitgesloten. Vervolgens heeft de VVG in het kader van het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied van Hilversum aangedrongen om baanverharding ook in het bestemmingsplan onmogelijk te maken.

2.5. Masterplan Anna's Hoeve

Medio 2012 presenteerde de gemeente Hilversum het concept Masterplan Anna's Hoeve. In onze reactie hierop is de VVG samen opgetrokken met de Vereniging tot Behoud van Anna's Hoeve (VBAH).

In eerste instantie hebben we samen met de VBAH gepleit voor een integraal onderzoek naar de effecten van de nieuwe woonwijk en enkele andere ontwikkelingen in de directe omgeving (Monnikenberg, Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV), eventuele verbreding A27) op het landschap en het naastgelegen natuurgebied). Vervolgens hebben we onze inspraakreactie inhoudelijk kortgesloten met de VBAH en hebben we onze reacties op een gezamenlijke informatieavond voor raadsleden nader toegelicht. De drie belangrijkste onderwerpen uit onze inspraakreactie waren:

- Lagere bouwhoogte aan de zuidkant om de zichtbaarheid van de nieuwe woningen vanuit het natuurgebied te voorkomen;
- Behoud of zelfs versterking van de huidige groenstrook Liebergerweg;
- Concretere en dwingender formulering van de duurzaamheidsambities voor de nieuwe wijk;
- In het vervolg door de gemeente gepresenteerde nieuwe masterplan zijn al onze wensen gehonoreerd, op de duurzaamheidseisen voor de nieuwe woonwijk na.

2.6. Mogelijke verkoop Vestingwerken Naarden

De Vestingwerken van Naarden, een beschermd stadsgezicht, zijn in de loop van 2012 onderdeel geworden van een verkoopplan van het Rijk. De VVG heeft met een aantal andere organisaties, waarbij de Stichting Werkgroep Vesting Naarden als trekker optreedt, hierover haar grote zorgen geuit. De vesting Naarden is in zijn soort uniek in Nederland (onderdeel van de oude en van de nieuwe waterlinie) en een uitermate belangrijk nationaal en internationaal cultuurhistorisch erfgoed. Deze discussie zal in 2013 volop vervolgd worden.

2.7. Schootvelden van de vesting Naarden

Het ziet er naar uit dat de open schootvelden van Naarden daadwerkelijk veilig gesteld gaan worden. De VVG heeft daarbij een actieve en coördinerende rol in gespeeld. Het eind 2012 voorliggende

(boven-)regionale beleid richt zich op het verder veiligstellen en het op de (lange) duur vrijmaken van de schootvelden rond Naarden. De VVG zal de inspanningen om dit waar te maken samen met andere belanghebbenden nauwgezet blijven volgen.

2.8. Crailo

De informatieavond van 7 november 2012 over het Masterplan Crailo werd bijgewoond. Tijdens deze avond werden de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling gepresenteerd en vragen uit de (bomvolle) zaal beantwoord. Onder andere het GNR heeft zitting in de stuurgroep die deze voorgenomen ontwikkeling leidt.

Onder andere werd meegedeeld dat de oppervlakteverdeling eenderde deel woningbouw, eenderde deel bedrijventerrein en eenderde deel natuur zal zijn. Overleg is gaande met betrekking tot de vestiging op het bedrijventerrein van een crematorium en van het Nationaal Tenniscentrum van de KNLTB (in functionele zin te vergelijken met het KNVB-centrum op Papendal). De verkeersverbinding van die vestigingen met rijksweg A1 dient zo direct/kort mogelijk te worden en niet door of strak langs de nieuwe woonbuurt te verlopen. Het huidige groene gebied moet natuur blijven/worden.

Bij het "vragenuurtje" sprak de VVG de vrees uit dat bij eventuele ruimteproblemen bij de ontwikkeling van de woonbuurt en het bedrijventerrein groen en natuur geofferd zal worden en verzocht daarom de garantie dat groen en natuur in ieder geval een exact vastgelegde omvang zullen beslaan. De vertegenwoordiger van het GNR in de stuurgroep Plan Crailo antwoordde dat het op het bedrijventerrein beoogde deel natuur ongeveer al het bestaand natuurgebied beslaat en dat er voor gewaakt wordt dat dit gehandhaafd blijft.

2.9. Jachthaven Blaricum

Naast de ontwikkeling van een nieuwe woonwijk werkt de gemeente Blaricum ook aan de ontwikkeling van een jachthaven met maximaal 550 ligplaatsen bij de Stichtse Brug. De raad van Blaricum heeft daartoe op 20 maart, helaas ongewijzigd, het zogenaamde Voorkeursalternatief Jachthaven (voorontwerp) Bestemmingsplan Voorland Stichtsebrug aangenomen. Deze jachthaven moet aansluitend en deels in het natuurgebied van Staatsbosbeheer komen. De VVG heeft vooral zorgen over de negatieve effecten van de vaartuigen op het Gooimeer en het Eemmeer. Het Eemmeer is zelfs een Natuurmonument en valt onder Natura 2000. Ook een deel van de kust van het Gooimeer in Huizen is Natura2000 gebied. Kortom, zeer kwetsbare gebieden. De gemeente heeft een vergunning nodig op grond van de Natuurbeschermingswet van de beide betrokken provincies: Noord-Holland en Utrecht. Daarbij wordt ook gekeken naar andere jachthavenontwikkelingen in de omgeving in de provincies Flevoland, Utrecht en Noord-Holland. Enkele jaren geleden is de MER-procedure door de gemeente opgestart. Ook deze MER-rapportage vraagt aandacht voor de aspecten waarop de VVG heeft gewezen. De rapportage laat geen essentiële belemmeringen zien vanuit natuur en milieu. In 2012 kwam de gemeente met een Nota van uitgangspunten voor het bestemmingsplan dat de jachthaven planologische mogelijk moet maken. De VVG heeft daarop gereageerd o.a. door in te spreken in de raadscommissie. De belangrijkste punten waren: de genoemde effecten op de randmeren (die overigens door de gemeente klein worden geacht); het cumulatieve effect van deze ontwikkelingen samen met de andere initiatieven; in verband daarmee de vergunningsprocedure voor de Nb-wet en de compensatie van de aangetaste natuurwaarden bij de Stichtse Brug.

Nadat de gemeente heeft erkend dat de VVG haar positie in de wettelijke procedures behoudt, heeft de VVG plaatsgenomen in de Klankbordgroep die de gemeente heeft ingesteld voor deze fase van de ontwikkeling. De VVG is dus alert en volgt deze ontwikkeling zeer kritisch.

2.10. Hockeyveld Kocherbos Muiden

De voorkeurskeuzes van Hockeyclub Muiderberg voor de locatie van uitbreiding met een tweede veld heeft grote invloed op natuur en landschap van Muiderberg. Dit landschap is onderdeel van de 'Groene Uitweg', een uniek gebied dat onderdeel is van het Groene Hart. Rust, openheid, weidse uitzichten, water, polders en monumenten kenmerken het landschap. De locaties liggen in gebieden met een beschermde status. Voor volledig compenserende maatregelen zijn geen nadrukkelijke maatregelen en financiën beschreven. Daarom kan zowel de VVG als de Vrienden van de Vecht / Vechtplassencommissie moeilijk meewerken aan de voorkeursalternatieven van B&W van Muiden. De VVG ondersteunde daarin de Stichting Groen Muiderberg. De VVG heeft samen met de Stichting Vrienden van de Vecht een brief naar de gemeenteraad van Muiden gestuurd waarin ze blij gaf niet in te kunnen stemmen met het voorstel voor de optie, grenzend aan het Kocherbos. Deze druist in tegen de doelstellingen van de VVG en tegen de beleidskaders die gelden voor het omringende gebied.

Helaas heeft B&W van Muiden op 20 september 2012 besloten het veld toch aan te leggen tegen het Kocherbos aan. Het wachten is nu op een benodigde bestemmingsplanprocedure en vervolgens vergunningaanvraagprocedure voor verdere acties kunnen worden overwogen.

3. Incidentele activiteiten

3.1. Lezingen

De VVG heeft samen met de Stichting Vrienden van de Vecht twee avonden georganiseerd met lezingen over 'Reis door Noord-Holland' door John Stuart van Landschap Noord-Holland en 'De geologische geschiedenis van de Vechtstreek' door Ingwer Bos, die op dit onderwerp is gepromoveerd. Deze avonden, op 27 februari nabij Fort Uitermeer en op 30 maart in de kazerne in Muiden, waren een groot succes en werden bijgewoond door zo'n 180 belangstellenden.

In september hield voorzitter Hetty Laverman een lezing over de VVG voor 'Entre Femmes-Gooi', een netwerk van vrouwelijke ondernemers. De VVG mocht een donatie van hen ontvangen.

3.2. Goois Natuurreservaat 80 jaar

Vanwege het 80-jarig bestaan van het GNR in 2012 heeft de VVG in de persoon van de voorzitter op 12 november aan de jubilerende organisatie een cheque aangeboden ter waarde van € 1000. Deze bijdrage is bedoeld voor een speciaal bankje op het in de zomer van 2012 door het GNR verworven landgoed Kommerrust. In de loop van 2013 zal het bankje worden geplaatst.

3.3. Leergang Gooi-o-logie

De Leergang 'Gooi-o-logie' is op initiatief van de VVG ontwikkeld in samenwerking met diverse landschaps- en erfgoedorganisaties, te weten de Stichting Omgevingseducatie Gooi, Vecht- en Eemstreek, de Stichting Tussen Vecht en Eem, het IVN afdeling 't Gooi, de Vereniging Leefmilieu, de Stichting Naerdincklant (afdeling van de Archeologische Werkgemeenschap voor Nederland), de Vereniging Leefmilieu en het GNR. De Volks Universiteit Huizen heeft de leergang in 2012 opgenomen in haar cursusaanbod en in het najaar aangeboden. De VVG verzorgde de begeleiding van de uitvoering. De bedoeling van de leergang is de deelnemers inzicht te geven in de natuur- en cultuurhistorische ontwikkeling van het landschap en de bewoners van Het Gooi: de wisselwerking tussen mens en leefomgeving in het hele gebied tussen Vecht en Eem. Dit mede óók omdat de verantwoordelijkheid voor milieu, ruimtelijke ordening en bescherming van landschap en erfgoed door de overheid sinds enige tijd steeds meer bij bewoners en gebruikers wordt gelegd.

De leergang is door een kleine 30 deelnemers gevolgd en enthousiast ontvangen. Op basis van een evaluatie is besloten om de leergang in het najaar van 2013 opnieuw aan te bieden, dit maal in samenwerking met de Volksuniversiteiten Laren-Blaricum-Eemnes en Naarden-Bussum.

Vanuit de Volks Universiteit Huizen mocht de VVG een donatie ontvangen.

3.4. Van 'Infoschuur GNR' naar 'Infoschuur 't Gooi'

In 2012 heeft VVG zich actief ingezet voor de totstandkoming van een gezamenlijke ruimte voor (publieks-)activiteiten gericht op natuur, landschap, duurzaamheid en erfgoed voor en door een aantal 'groene, natuur- en cultuurhistorische' organisaties. Deze ruimte is gevonden in de Infoschuur van het GNR. Daarmee is een ruimte gecreëerd voor cursussen, lezingen, vergaderingen en kennisuitwisseling, die ook dienst kan doen als een herkenbaar startpunt voor excursies.

Eind 2012 was de nieuw te bouwen archiefruimte zo goed als klaar. De grote binnenruimte alsmede de buitenruimte zullen ook nog een opknappbeurt krijgen. Begin 2013 is de gebruiksovereenkomst en –regeling door alle betrokken partijen ondertekend

3.5. Geopark initiatief

Bij de lezing voor leden en genodigden van de VVG, die dr. J. Sevink hield over de aardkundige opbouw van het Gooi, refereerde hij aan European Geoparks Network (EGN), een netwerk waarbij gebieden met onder andere bijzondere aardkundige kenmerken aangesloten zijn en waarbij andere gebieden aangesloten kunnen worden.

EGN is aangesloten bij de Global Geoparks Network (GGN) en staat onder auspiciën van UNESCO. Wereldwijd zijn er nu bijna 100 Geoparken, waarvan 50 Europese in 18 landen. In Nederland is nu één Geopark in oprichting, namelijk De Hondsrug.

De formele definitie van een Geopark luidt als volgt: Een Geopark is een door de UNESCO gedefinieerd gebied met één of meer sites van wetenschappelijk belang, niet alleen vanuit geologisch standpunt maar ook door zijn archeologische, ecologische en culturele (historische) waarde.

Geoparken zijn vaak ontstaan uit al aanwezige Nationale Parken en Nationale Landschappen of andere gebieden met relatief veel cultureel, geologisch en/of archeologisch erfgoed, dat in de regel al is aangewezen als Nationaal Monument of Wereld Erfgoedmonument. Een Geopark is in feite een erfgoedpark waarbij de specifieke geomorfologie van een dergelijk gebied geleid heeft tot een specifiek grondgebruik en een daaruit voortvloeiend cultuurpatroon met hoogwaardig erfgoed, dat in mondiaal verband zich onderscheidt van andere gebieden.

Een Geopark is een gebied met een sterke regionale identiteit, die is afgeleid van haar natuurlijke en culturele kenmerken. Deze kenmerken, de ontstaansgeschiedenis van de ondergrond, de natuur en de landschapsvorming (geologie en geomorfologie), culturele en regionale tradities en ontwikkelingen vormen de ingrediënten voor een strategisch plan voor de duurzame ontwikkeling van een Geopark. Het gaat de Geoparks-organisatie onder andere om behoud en ontwikkeling van de kwaliteiten van Geoparkgebieden, (wetenschappelijk) onderzoek, bevolkingseducatie en bezoek/toerisme/recreatie van en in die gebieden en vooral ook het betrekken van lokale partijen (bevolking, ondernemers en maatschappelijke organisaties) bij de ontwikkeling van die gebieden. Elk Geopark moet een zo groot mogelijk maatschappelijk draagvlak krijgen en daartoe dient zich met name een aantal regionale 'stakeholders' te committeren met desbetreffend Geopark.

In de tweede helft van 2012 heeft de VVG met haar lid-adviseur Jan Sevink, hoogleraar fysische geografie aan de Universiteit van Amsterdam, als 'aanbrenger' van het Geopark-idee en na overleg met het Gewest Gooi en Vechtstreek, het regionale Innovatieplatform voor toerisme en recreatie ITRovator, het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug en GNR, het burgerinitiatief genomen om te bezien in hoeverre het Gooi en omstreken: het gebied tussen Vecht en Eem, zich leent voor een aanvraag, aanwijzing en status verkrijging van het predicaat Geopark.

In het najaar van 2012 vormde een aantal direct betrokkenen een initiatief-stuurgroep o.l.v. de voorzitter van de VVG, waarin werd besloten een projectleider aan te trekken voor het mee nader onderzoeken en opzetten van een conceptplan van aanpak. Het GNR en de VVG stelden daarvoor een financiële bedrage beschikbaar.

Aan de hand van voortschrijdend inzicht zal duidelijk moeten worden of Geopark 'Het Gooi, natuur en cultureel erfgoed tussen Vecht en Eem' (een werktitel) maatschappelijk, financieel en organisatorisch haalbaar is en of het indienen van de aanvraag bij EGN, om als Geopark erkend te worden, zinvol is. Dit proces, dat alleen van start kan gaan als de meeste relevante partijen in de eerste helft van 2013 het conceptplan van aanpak gaan dragen, zal enige jaren in beslag nemen.

Door de werkzaamheden van de projectleider en de groter wordende inzet van regionale 'stakeholders' en derden (zoals rond onderzoek, onderwijs) wordt het beoogde netwerk-karakter van een Geopark gaandeweg geëffectueerd. Dat netwerk-karakter betekent dat het 'trekken' van de op netwerkuitvoering gebaseerde organisatie van het Geopark niet van enkelen afhankelijk is. Hierdoor kan de huidige vrij grote tijdbesteding vanuit het VVG-bestuur aan dit onderwerp gaandeweg bescheidener worden.

3.6. Emil Ludenpenning

Op 20 april 2012 werd de Emil Luden-penning uitgereikt aan de heer J.V.M. Out voor zijn verdiensten op het vlak van de regionale geschiedschrijving. De Emil Luden-penning wordt jaarlijks uitgereikt door Stad en Lande Stichting, Stichting Tussen Vecht en Eem, de VVG en het GNR aan een persoon die zich bijzonder verdienstelijk heeft gemaakt voor de regionale geschiedschrijving of voor het behoud van het landschappelijk erfgoed in de regio.

4. Publicitaire activiteiten

4.1. Tijdschrift

Het tijdschrift 'Vrienden van 't Gooi' is het publicatieorgaan van de vereniging. Het zorgt ervoor dat de leden geïnformeerd worden over de natuur, het landschap, de ruimtelijke ordening en het historisch perspectief van de regio. Hierbij worden ook wel uitstapjes gemaakt naar de het aanliggende Vechtplassengebied en naar Eemland.

Ieder nummer bevat een aantal vaste rubrieken, die worden afgewisseld met uiteenlopende artikelen, afkomstig van eigen leden of van auteurs die deze uit eigener beweging hebben aangeboden, of hiervoor zijn benaderd. Het tijdschrift verschijnt drie keer per jaar.

4.2. Website

De openingspagina van de website van de VVG, www.vriendenvanhetgooi.nl, is een nieuwspagina. Hier worden de activiteiten van de VVG vermeld waarvoor de VVG initiatiefnemer is of waarbij de VVG betrokken is. Het zijn onderwerpen die een bijdrage leveren aan het realiseren van de doelstellingen van de vereniging. De tekst wordt kort gehouden met doorverwijzingen naar achterliggende informatie. Plaatsgebonden activiteiten waaraan prioriteit wordt gegeven komen overzichtelijk op een speerpuntenkaart. Als de achterliggende informatie groeit wordt er een speerpunt dossier aangemaakt waarin de informatie op volgorde van datum wordt verzameld.

Uiteraard heeft de website een verenigingsagenda met alle activiteiten en een overzicht van de wandelingen die onze Natuurwacht organiseert.

In 2012 zijn alle artikelen, die sinds de oprichting – in de huidige vorm – van het verenigingstijdschrift in 1996 daarin zijn verschenen, gedigitaliseerd. Ze zijn als pdf-bestanden via het tijdschriftarchief op de website te raadplegen.

De huidige website werd pas in oktober 2010 gepubliceerd en is dus nog relatief jong. Het aantal bezoekers groeide in 2012 van 250 naar 500 per maand. Op jaarbasis zijn dat 4.000 bezoekers waarvan 2.400 zogenoemde unieke bezoekers. (Eerder is wel gesproken over 25.000 bezoekers, maar dit betreft het aantal zogenoemde 'hits'.)

4.3. Ledenbestand en PR

Gezien het belang, dat de VVG hecht aan handhaving en zorgvuldige bescherming van de ruimtelijke en de milieukwaliteiten van Het Gooi is het logisch dat het bestuur streeft naar een zo groot mogelijk maatschappelijk draagvlak daarvoor en dus naar een zo groot mogelijk aantal leden.

Het bestuur heeft twee gesprekken ('brainstormsessies') gevoerd met een deskundige op het gebied van public relations en public affairs om te komen tot een plan van aanpak. Dat plan van aanpak moet gaan uitmonden in concrete acties om bewoners, gebruikers en bezoekers van Het Gooi, die nog niet op de hoogte zijn van het bestaan van de VVG en van de betekenis van de VVG voor handhaving van de kwaliteit van Het Gooi, er van te overtuigen dat het VVG-lidmaatschap henzelf direct en indirect profijt biedt. Het directe profijt ligt in het kennis nemen van de VVG-acties en het meer en meer bewust genieten van het Gooise landschap. Het indirecte profijt ligt in het grotere draagvlak van de VVG waardoor er meer overtuigingskracht komt bij het extern opereren en meer financiële armslag voor acties ter handhaving, versterking en verduurzaming van het Gooise landschap.

5. Bestuur en organisatie

5.1. Bestuur en commissies

In 2012 was de samenstelling van het bestuur als volgt:

- mevr. Hetty M. Laverman-Berbée, voorzitter (1e termijn 2009; voorzitter sinds 14 april 2011)
- de heer Johan Jorritsma, vicevoorzitter, (2e termijn 2009, vicevoorzitter sinds 2011)
- de heer Hans Hoes, secretaris (2e termijn 2012, afgetreden in september 2012)
- de heer Joost Grasso, penningmeester (1e termijn per 14 april 2011)
- de heer Henk van Steennis, lid van het bestuur (2e termijn per 23 april 2012)
- de heer Bart Heller, lid van het bestuur (1e termijn 2012; secretaris a.i. vanaf september 2012).

Het bestuur vergaderde 11 keer in 2012. De bestuursvergaderingen worden bijgewoond door vertegenwoordigers van de Natuurwacht en van de redacties van tijdschrift en website.

De Kascommissie 2012 bestond uit de heren Gijs Vorstman, Sander Koopman en Marcel Jansen. In de plaats van het aftredend kascommissielid, de heer Vorstman, werd mevr. I. Logtenberg benoemd.

De redactie van het tijdschrift wordt gevormd door de heer Dick A. Jonkers, redactievoorzitter en Jan Hein Bannier, mevr. Carla van Lingen, en de heren Chris Walet en Erik van Wijland.

De webmasters zijn de heren Erik van Wijland en Dolf van Elten.

Mevr. Corry Wildeman verzorgt de ledenadministratie en levert administratieve ondersteuning.

5.2. Algemene Ledenvergadering 2012

(Voor een uitgebreid verslag zie jaargang 17 (2012), nr.2 van het VVG Tijdschrift.)

Op 24 april werd de algemene Ledenvergadering in Theater de Boerderij te Huizen gehouden. Circa 50 leden en vertegenwoordigers van diverse organisaties bezochten deze bijeenkomst waar de jaarverslagen 2011 werden goedgekeurd en het bestuur werd dechargeerd van het gevoerde financieel beleid. Ook werd de begroting 2012 vastgesteld.

De heer Henk Korten, oud-rentmeester van het GNR, werd door het bestuur voorgedragen als erelid van de VVG en door de ALV als zodanig benoemd. Dit vanwege zijn grote verdienste voor de bevordering van een goed milieubeheer in Het Gooi, in de geest van de doelstelling der vereniging.

Door de voorzitter werd een terugblik op 2011 en een vooruitblik op 2012 gegeven onder het motto: samen bedreigingen stoppen, kansen grijpen en creëren.

De heer Jan Sevink verzorgde een beeldende lezing gevolgd door discussie over “het lezen van het Gooise landschap” op het openbare deel met zo een 50 bezoekers van onze jaarvergadering. D.d. 24 april. Het idee ontstond dat middels het streven naar een Geopark/Unesco status de identiteit van het Gooi beschermd, versterkt en op een goede manier benut zou kunnen worden (zie paragraaf 3.5).

5.3. Kenniscentrum

In 2008 heeft het bestuur VVG-leden, die specifieke professionele en/of hobbymatige kennis hebben van zaken, die in Het Gooi belangrijk zijn, en VVG-leden, die plaatselijke en/of regionale ontwikkelingen (willen gaan) volgen, gevraagd zich aan te melden als lid van het Kenniscentrum. Op 28 oktober 2008 woonden twaalf van de vijftien aangemelde leden de eerste gezamenlijke bijeenkomst van het Kenniscentrum bij. De afgelopen jaren hebben zich ongeveer 35 leden aangemeld.

De deskundigheid van het kenniscentrum omvat een scala aan terreinen: milieu, ecologie, klimaat, natuur en milieueducatie, duurzaamheid, architectuur, CO₂-preventie, verkeer en vervoer, pedagogiek, bestuur/organisatie, overheid en politiek, planologie, bouwkunde, communicatie en public affairs, sociale geografie, fysisch geografie, biologie, cultuurhistorie, waterbouwkunde, rechten en notariaat. De inzetbaarheid hangt sterk af van de vragen die zich voordoen en de beschikbaarheid van de leden op het moment dat een vraag of een zaak speelt.

Medio 2012 besloot het bestuur om uit het Kenniscentrum een zogenaamde RO-adviesgroep samen te stellen. De RO-adviesgroep bestaat uit een vijftal VVG-leden, elk met hun eigen specifieke kennis en praktijkervaring op het gebied van ruimtelijke ordening. Afhankelijk van de soort ontwikkeling analyseren één of meer leden van de RO-adviesgroep de betreffende ontwikkeling, stellen een rapport op met analyse en conclusies en bieden dat als concept aan het bestuur aan ter verdere behandeling (bijvoorbeeld een brief aan een college van burgemeester en wethouders of een zienswijze aan de raad van een gemeente).

Ontwikkelingen, waarbij de RO-adviesgroep werden ingeschakeld, waren in 2012 met name:

- Blaricum: voorontwerp-bestemmingsplan Voorland Stichtse Brug (i.v.m. jachthaven);
- Wijdmeren: structuurvisie (gehele gemeentelijke gebied);
- Hilversum: bouwplan hoek Van Linschotenlaan - Oosterengweg (naar boven toe uitkragende torenflat);
- Hilversum: vliegveldbaan (plan: gras vervangen door verharding) in combinatie met daarnaast liggend groot nieuwbouwproject in Wijdmeren (woningen in plangebied Ter Sype);
- Hilversum: voorontwerp-bestemmingsplan Monnikenberg;
- Muiden: Kocherbos (uitbreiding aantal hockeyvelden);
- Hilversum: structuurvisie 2030 (gehele gemeentelijke gebied);
- Hilversum: Masterplan Anna's Hoeve (groot nieuwbouwproject: ziekenhuis, woningen, infrastructuur, groen, landschap).

De VVG zou graag zien dat ook jonge(re) mensen zich aanmelden voor het Kenniscentrum om ad hoc te worden gevraagd om mee te denken over kwesties die zich voordoen, in hun eigen woonplaats of op hun vakgebied. Voor het meer systematisch en structureel volgen van ontwikkelingen op het vlak van ruimtelijke ordening en milieubeheer in alle gemeenten, wordt gestart met het werven van contactpersonen per gemeente. Dit moet in 2013 verder zijn beslag krijgen.

5.4. Samenwerking en contacten

In 2012 werd samengewerkt, c.q. waren er contacten met veel lokale en regionale (werk)groepen, (bewoners)organisaties en stichtingen waarbij wederzijds gebruik wordt gemaakt van elkaars kennis en kunde. Een niet-uitputtend overzicht:

- Stichting Tussen Vecht en Eem,
- Vrienden van de Vecht /Vechtplassencommissie,
- Stichting Het Groene Hart,
- Stichting Behoud Oude Dorp Huizen,
- Stichting De Vesting Naarden,
- Stichting Behoud van de Schootsvelden Naarden,
- Agrarische Stichting Blaricum,
- Werkgroep/stichting Groen Muiderberg,
- Stichting Limiten en Valkeveen,
- Bewonersorganisatie Geen Herrie op de Hei
- Vereniging tot Behoud van Anna's Hoeve.

Ook zijn contacten onderhouden met onder meer:

- Goois Natuur Reservaat,
- Natuurmonumenten,
- Staatsbosbeheer,
- Utrechts Landschap,
- Heel de Heuvelrug,
- Milieufederatie Noord-Holland,
- Provincie Noord-Holland,
- gemeenteraden en colleges van B&W,
- Bond Heemschut,
- Stichting Stad en Lande,
- Gewest Gooi en Vechtstreek.

Daarnaast is de VVG als toehoorder aanwezig bij vergaderingen van de ILG-commissie Amstel, Gooi en Vechtstreek.

Naarden/Hilversum, april 2013,
namens het bestuur van de vereniging,
H.M. Laverman-Berbée, voorzitter
B. Heller, secretaris a.i.